

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus XXIV. Argumentum. An, & quando Beneficiatus teneatur ad omnia onera Beneficij non obstante ultimo statu in contrarium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

4 In ordine ad secundum quæsitum pro parte negativa declinandum existimo ; Quoniam non fuit injunctum hæredibus onus celebrare faciendi tot Missas cum assignatione stipendii, aut certi fundi pro dote ; tunc enim etiam si fundus non adfit vel deficiat, vel deterioretur, semper hæres tenetur aliunde adimplere onus ; quia in hoc casu quantitas pecuniæ relictae dicitur stare demonstrativè juxta doctrinam, *Felm. in cap. super litteris de re script.*, & aliorum superius relat. *Caf. XX.* Sed onus celebrandi Missas fuit injunctum Cappellano, & hæredibus solùm fuit injunctum onus assignandi dotem feutorum 1000. extrahendam ab hæreditate, quo casu dos data pro fundatione Cappellani dicitur stare taxativè, itaut si tractu temporis ipsa minuatur circa fructus, non exinde hæres tenetur ad supplementum ; juxta *Ros. consult. 61. n. 9. Surd. de alimen. qu. 26. tit. 4. n. 1.*, & *seqq. Noguer. q. singul. disput. 2. de Missis, & Cappell. qu. 4. §. 2. per tot.*, *Rota coram Merlin. dec. 55. per totam*, & firmavit Sacra Congregatio Concilii, in Romana celebrationis Missarum 31. Martii 1695. apud Bertacchin. in vot. decis. 106. n. 1., & *seq. usque ad numerum 5.*

5 Et est conclusio indubitata, quod ubi agitur de dotatione, hæc hanc qualitatem habet, ut legitimè ab initio facta in quantitate per fundatorem expressa, hæres ad nihil amplius teneatur, si ea tractu temporis minuatur, sed detrimentum cedit Ecclesiæ, *Lotter. de re benefico. lib. 2. qu. 15. n. 12.*, *Ghusman. de evict. quest. 30. n. 73.*, *Monet. de commut. ult. volunt. cap. 6. num. 193.*, *Pasqualig. de Sacrific. Miss. qu. 1026. n. 3.*, & *4. Rot. dec. 230. num. 5. par. 1.*, & *dec. 56. n. 19. par. 2. divers.*, & *dec. 521. n. 2. par. 2. rec.*, & *coram Pœnia dec. 616. n. 9.*, & *coram Cerr. dec. 333. n. 9. ibi* — *Estque de natura dotationis ut legitimè ab initio facta, & sufficiente, Patronus ad nihil amplius teneatur si tractu temporis minuatur, sed detrimentum cedit Ecclesiæ.*

6 Absque eo, quod ulla vis fieri possit animadversio illa nimirum, quod versetur in terminis piæ causæ, inter cujus privilegia enumeratur, quod taxativa resolvenda sit in demonstrativam, quia licet id docuerit, *Roman. in suo singulari con-*

sil. 43., quem sequuti sunt, *Tiraquell. de privileg. causa piæ privileg. 63. in fin.*, *Simon. de prætis De interpret. ultim. volunt. lib. 4. impress. ultim. dub. 3. n. 10.*, *Tondut. qu. benef. cap. 90. n. 2. tom. 2.*, *Mans. consult. 17. num. 49.*, *Rot. dec. 117. n. 9. par. 17. recent.*, verior nihilominus, receptior, que sententia est, quod in terminis etiam piæ causæ taxativa locum obtineat, nec quod adfit hoc piæ causæ privilegium, quod taxativa resolvatur in demonstrativam, uti materia funditus examinata concludunt, *Castill. controv. lib. 4. cap. 54. n. 20.*, & *seqq.*, *Rot. dec. 57. nu. 9.*, & *seqq.*, *Rot. consult. 6. num. 4.*, & *seqq.*, & contraria ad summum procedere possent in dubio, non autem quando prout hic taxativa est clara, & aperta, *Marant. respons. 15. n. 80.*, & *seq. par. 4. Card. de Luc. de legat. disc. 14. n. 2.*, *Rot. dec. 117. n. 11. par. 17. rec.*

ARGUMENTUM.

An, & quando Beneficiatus teneatur ad omnia onera Beneficii non obstante ultimo statu in contrarium ?

SUMMARIUM.

- 1 Oneribus impositis in limine fundationis derogari non potest.
- 2 Ultimus status etiam cum immemorabili non attenditur, quando adest clara lex fundationis aliter disponens.
- 3 Reductio sustineri non potest, nisi concurrente tenuitate reddituum.

CASUS XXIV.

Fundator Beneficii A. de anno 1402: in limine fundationis imposuit Beneficiato onus celebrandi Missas Dominicis solemnibus, & aliis diebus festivis, & Missas tres in tribus diebus cujuslibet hebdomadæ; onus interessendi Divinis officijs, & onus celebrandi Missam solemnem in festivitate Sancti Silvestri, & unius anniversarii quolibet anno cum Missa solemni pro anima fundatoris, & assignavit pro dote dicti Beneficii casamentum cum domo, & ædificio, & septem petia terræ constituentia unum prædium, cujus fructus hodie ascendunt ad scuta 65. mone-

Cccc tæ

tæ Romanæ circiter Beneficiatus obtulit annuatim Missas dumtaxat 36. quemadmodum ejus Prædecessores ab immemorabili tempore perfolverunt, sibi ulterius persuadens jam dicti Beneficii onera moderata fuisse in generali reductione, quam olim impartitus fuit Nicolaus V. Unde quæritur, ad quot Missas teneatur Beneficiatus?

- 1 Respondeo teneri quoad Missas ad formam foundationis quia hujusmodi oneribus impositis in limine foundationis derogari non potest juxta dispositionem Concilii cap. 4. sess. 25. de reform.

Non obstat ultimus status Beneficii cum immemorabili, scilicet, quod Beneficiatus solum celebret ab immemorabili

- 2 Missas 36. quia ultimus status etiam cum immemorabili non attenditur, quando adest clara lex foundationis aliter disponens, Rot. dec. 737. n. 6. par. 2. rec., & decif. 229. n. 3. par. 1. rec.

Hæc reductio dd. onerum ad Missas 36.; quæ præsumitur facta de anno 1452. vigore cujusdam Indulti Apostolici Nicolai V. sustineri posse videtur, quia hujusmodi Indultum concedit facultatem Ordinario reducendi onera Beneficiorum, attentis tenuitate, & qualitate dictorum Beneficiorum. Unde cum fructus dicti Beneficii ascendat ad scuta 65., & sic cum ejus redditus non sint adeo tenues, non poterat Ordinarius reducere prædicta onera ad solum onus Missarum 36. cum reductio sustineri non possit; nisi concurrente tenuitate reddituum, ita ut non facile inveniatur, qui pro eis velit dictas Missas celebrare, Barbof. ad Concil. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 4. Amstaz. de caus. piis lib. 2. cap. 12. n. 1., & seqq.

Et ita fuit resolutum in Mutien onerum Missarum 25. Junii 1712.

ARGUMENTUM.

An reductio onerum à Fundatore impositorum facta ab eo, qui excessit limites commissionis reductionis sustineatur?

SUMMARIUM.

- 1 Reductio onerum facta ab eo, qui excessit limites commissionis reductionis non susti-

netur, etiamsi in commissione legantur verba -- Pro suo arbitrio -- Et n. 2.

CASUS XXV.

Suppliciter exponente Archiconfraternitate Beatæ Mariæ Suffragii, se imparem omnino esse quindecim Missarum oneribus explendis tum ob diminutos eorum capitalium fructus, tum quoque, quod nullis poteratur redditibus, quos erogare possit pro sacris peragendis, atque Ecclesiæ sartis tectis conservandis jam sub die 9. Aprilis 1707. Sacra Congregatio benignè commisit clar. mem. Cardinali Capraræ tunc Protectori, ut præfata omnia Missarum onera juxta proportionatam quantitatem reddituum &c. dempto priùs obulo pro qualibet Missa in causam Sacrorum utensilium erogando, quatenus Ecclesia non habeat redditus ad hunc effectum assignatos, ad rationem eleemosynæ manualis pro suo arbitrio, & prudentia reducat; Verùm enim verò prælaudatus Cardinalis Protector sibi collato utens arbitrio, in reductione, quam executus fuit nedum obulum pro qualibet Missa deduci jussit. Verùm quidem alias necessarias impensas ultra utensilia, Sacristiæ scilicet, Clericorum inservientium Missis, Exactoris, & Ratiocinatoris, aliaque, ut inquit, ad formam decreti septimi Sacræ Congregationis Concilii, de celebratione Missarum, de jure deducenda. Hinc Promotor Fiscalis Visitationis Apostolicæ autumans Eminentißimum eundem Protectorem in commemorata detractioe excessisse, disputata fuerunt sequentia dubia.

Primo. An, & quomodo reductio Missarum peracta à clar. mem. Cardinali Capraræ sustineatur, & quatenus negativè.

Secundo. An sit locus sanationi, vel potius sit concedenda nova reductio.

- 1 Ad primum respondendum sentiebam hujusmodi reductionem Missarum sustineri, quoad deductionem obuli in qualibet Missa pro sacris utensilibus, non verò quoad deductionem aliarum expensarum, scilicet pro Sacristia, Clericis Missis inservientibus, Exactore, & Ratiocinatore. Quoniam Sacra Congregatio 9. Aprilis 1707. commisit Cardinali Capraræ bon. mem. tunc Protectori Archiconfraternitatis Beatæ Mariæ Suffragii, reductionem quo-